

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Căsuțori nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf.,
Karl-August & Emerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Imliu
Leopold (VII Erzsébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 153.

Brașov, Miercuri 12 (25) Iulie.

1906.

Disolvarea Dumei.

Manifestul Țarului.

Nu de mult Tolstoi a ținut despre Duma rusă, că membrii ei îi fac impresia unor „copii maturi“, cari se jocă. A mai ținut, că nu găsește nimic original și interesant în desbaterile Dumei și că i-se pare și revoltătoare, pentru-că cei ce o compun, sunt sub nivelul mijlociu al societății rusești și se încumetă totuși a decide de soarta unui popor de o sută de milioane. În fine a mai găsit că Duma e și desgustătoare, pentru moșia ei, pentru neveracitatea motivelor, de cari se folosese, pentru exagerarea valorii sale și mai pre sus de toate pentru furia ei.

O judecată această, ca și care mai aspră nu s'a putut da asupra Dumei. E totuși surprinzător, că Tolstoi, dela care, după premisele de mai sus, s'ar fi așteptat s'ajungă la alte concluziuni, e de părere, că pentru Rusia nu poate fi scăpare, decât în „pacifismul anarhism“, în „cucerirea pasivă a pământului“ prin țărănime, și în începutul unei vieți noue.

Cum se fie această viață, Tolstoi nu spune, e și indiferent pentru el, numai să fie nouă, originală, și nu imitație.

Și Țarul cu cei, ce-l incunjură ași, desigur n'au avut păreri bune despre Dumă, căci atunci în consiliul cel mare, ce s'a ținut la Peterhof n'ar fi hotărât disolvarea ei. Țarul a subscris uzazul de disolvare, fiind că s'ar fi convins, că Duma n'a lucrat conform manifestului lui dela 30 Octombrie trecut, prin care a introdus așa dîsa eră constituțională.

În cât pentru „furia“ Dumei, de care vorbește Tolstoi, încă de aci în colo ea va surprinde lumea rusă și externă, căci se anunță, că două treimi dintre foștii deputați s'au reunit la Wiborg în Finlanda, de unde vor să publice un manifest către poporul rusesc, protestând contra disolvării Dumei și cerând dela popor să nu mai plătescă nici o contribuție, să nu mai dea nici un soldat și să respingă violența cu violență, până ce nu se va acorda țării și cetățenilor ei deplina libertate.

Manifestul de disolvare al Țarului e datat dela 9/22 Iulie a. c. și e de următorul cuprins:

Am chemat prin voința noastră la opera legislativă pe reprezentanții națiunii, întemeiat pe clementa divină și încredător în viitorul strălucit al acestui popor. Așteptam dela lucrările lor binele țării.

Am propus reforme mari în toate departamentele. Grijă noastră de căpetenie a fost să împrăsciem ignoranța poporului prin lumină și instrucțiune, și să ușurăm sarcina poporului prin înlăturarea condițiilor de muncă a pământului.

Așteptările noastre au fost lovite de încercări crude. Reprezentanții națiunii în loc să se ocupe de opera legislativă, ce li-se încredințase au deviat dela sfera lor de competență și au început să se ocupe de o anchetă asupra puterilor locale stabilite de noi, și de cestiunea modificărilor unor legi fundamentale, cari nu pot fi modificate decât prin voința noastră imperia-

În sfârșit reprezentanții națiunii au interpretat acte cu adevărat ilegale cum este apelul la națiune din partea Dumei.

Țăranii turburați de asemenea anomalii, și ne mai așteptând îmbunătățirea stărei lor, s'au datat în unele districte la acte de vandalism, distrugând proprietățile altora și nesocotind legile și autoritățile legale, der supușii noștri trebuie să-și amintescă că îmbunătățirea sorții poporului nu este cu puțință decât sub condițiunea ca ordinea să fie menținută.

Nu vom admite acte arbitrare și ilegale. Vom impune der voința noastră împărțirea celor ce nu se supun.

Facem apel la toți supușii ruși de bună credință să se unescă pentru a susține puterea legală și a face ordine deplină în scumpă noastră țară. Dorim ca liniștea să se restabilească pe pământul rusesc pentru ca Dumneșeu să ne ajute să împlinim cea mai principală din sarcinile noastre, aceea a reformării stărei țăranilor. Voința noastră în această privință este nestrămutată.

Munca Rușilor va primi acolo unde proprietățile țăranilor sunt prea mici. mijlocul legal și cinstit de a sporii aceste proprietăți. Reprezentanții celorlalte clase vor întrebuița, la apelul nostru, toate sfertările pentru a realiza această mare sarcină, care va fi rezolvată definitiv pe cale legislativă de viitoră Dumă.

Disolvând Duma, confirmăm intențiunea noastră nestrămutată de a conserva această instituțiune și în conformitate cu această intențiune fixăm convocarea noii Dume pentru 5 Martie 1907.

Vom aștepta dela noua Dumă realizarea dorințelor noastre și introducerea în legislațiunea țării, conform cu nevoile Rusiei, a unui regim de regenerare.

Fii credincioși ai Rusiei, Țarul nostru vă cheamă, cum cheamă un părinte pe copiii săi pentru a regenera sînta noastră patrie. Credem că uriașii cugetări și ai faptelor vor reapare și că mulțumită lucrărilor lor gloria Rusiei va străluci din nou.

Acest manifest e ținut în tonul cel mai binevoitor, ba e foarte călduros față cu țărănimea. Țarul promite erași multe. Der cine îi mai crede ași? Nicăiri ca în Rusia nu a perit încrederea în sinceritatea celor ce-o stăpănesc.

Manifestul conține un pasagiu de trei rânduri, ce caracterizează mult situațiunea foarte critică interioară a Rusiei.

„Nu vom admite acte arbitrare și ilegale“, Țarul. Asigurare frumoză, care însă nu va fi creșută de nimeni, căci Rușii nu se plâng ași de cât contra actelor arbitrare și ilegale.

Urmază apoi în manifest cuvintele: „Vom impune der voința noastră împărțirea, celor ce nu se vor supune“. Acăsta o va crede totă lumea și de aceea puținii sunt, cari iau în serios intențiunea mărturisită a Țarului de a păstra instituțiunea Dumei pentru viitor.

Tolstoi fără îndoială nu va fi cel din urmă, care va desaproba nu disolvarea Dumei, ci motivarea ei din manifest.

Țarul crede, că „uriașii cugetării și ai faptelor vor reapare“. De unde să reapară ei din chaosul de față, stăpănit exclusiv numai de omeni „sub nivelul mijlociu al societății rusești?“

Din dieta ungară. În ședința de ieri a dietei a fost la ordinea zilei *budgetul ministeriului de comerț*. Referentul Babó Mihály constată în decursul expunerilor sale, că raportul economic între Austria și Ungaria nu e corespunzător. Ungaria trebuie să-și asigure independența economică. Persoana ministrului de comerț ne ofere garanții, că realizarea reformelor importante economice este asigurată. O cestiune de mare importanță este creșterea de lucrători buni și harnici, apoi regularea situației financiare. Capitaluri străine să se folosescă numai în cazul, când s'ar afla destule garanții, că tariful vamal autonom va intra în vigoare cel târziu până în anul 1917.

După referentul Babo a luat cuvântul ministrul de comerț Kossuth, declarând că guvernul caută din toate puterile sale să asigure Ungariei independența economică. Sunt garanții, Țara Kossuth, că Austria va fi îndatorită la reciprocitate și în cazul, când până la 1917 nu s'ar putea ajunge la o înțelegere. Tariful vamal autonom va deveni necondiționat o lege de mare importanță pentru regularea raporturilor comerciale.

După Kossuth a vorbit președintele clubului naționalist T. Mihali, făcând împuneri partidului independent, că nu vrea să recunoască partidul naționalităților ca atare, deși Kossuth i-a adresat o scrisoare, în care recunoștea pe deputații naționalităților ca partid.

Kossuth declară cele susținute de Mihali de neadevărate. Mihali, spre a dovedi aserțiunile sale, arată scrisoarea din cestiune.

Kossuth, răspunzând, Țara că nu e responsabil pentru acea scrisoare, deoarece ea a fost scrisă de un scriitor (!)

Dep. Mihali ceteșce apoi cunoscuta scrisoare, în care Kossuth îl invită în calitate de președinte al clubului naționalităților să ia parte la conferința privitoare la chemarea sub arme a rezerviștilor de întregire. După acăsta Mihali declară, că va lupta din toate puterile sale pentru recunoșterea partidului său.

Represaliile guvernului român contra Grecilor. »Monitorul Oficial« de ieri, publică următorul decret: Art. I. Cu începere de la 1 Iulie 1906 se prohibă ori-ce import de mărfuri provenind din Grecia, fie că ar veni direct, fie în urma naționalizării în alt stat. Art. II. Dela aceeași dată supușii greci vor plăti pentru proprietățile lor impositul fonciar îndoit; er pentru comerțul sau profesiunile ce ar exercita impositul patentei întreit. Art. III. Ministrul nostru secretar de stat ad-interim la departamentului finanelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui decret. Dat în Castelul Peleş, la 3 Iulie 1906. Carol.

Vorbirile deputaților naționaliști ținute cu ocaziunea desbaterei adresei.

(Urmare.)

Al. Vaida (continuând): Adesea am auzit aici o întrerupere din gura mai multor colegi deputați, cari strigau: »Limbă străină!« și strigau: »Trădător de patrie!« și mai strigau: »Valachi!« Chiar și astăzi d-l deputat Nagy György ne-a numit Valahy, deși în lege noi suntem numiți Români. Admit, că nu cunosc legea (Măscare.) Der, on. Cameră, nu vreau eu acum să analizez, ce senzații se produc în inima

și sufletul nostru, când auzim defaimări de acestea despre limba noastră, ci am să reproduc vorbele marelui D-vostre bărbat, care, pe cât vîd, s'a dat uitării în societatea D-vostre; am să pun pe Széchenyi Istvan să vorbească, care în programul său politic Țara următoarele (ceteșce): »Limba maghiară d. e. deși mai credincios decât mine națiunii noastre nimeni nu este, și o dolatrizez totuși ași părăsi-o pentru vecie și nici-odată n'ar mai răsuna vorbă maghiară de pe buzele mele, chiar de m'asfi tăia limba, decât ar voi cineva să-mi interdică a vorbi în altă limbă, s'eu să mă siléscă să nu vorbesc decât ungurește; căci cu asemenea ocaziuni mi-se deschide înaintea ochilor un orizont luminos, încep să mă înalț și simt lămurit, că sunt ceva mai mult decât Maghiar o ființă însuflețită, pe care poate cineva să o chinéscă, și care ar tremura și ar icni, decât îndelungata maltratare i-ar stinge viața nervilor, der care revenită la conștiință, numai înaintea lui Dumneșeu s'ar închina, înaintea altuia nu.«

Széchenyi recomandă mai departe în textul ulterior al acestei scrieri, să citéscă rîndurile acestea ale lui toți acei indiviși impertinenți, cari vor să tiranizeze pe alții ca să vorbească limba maghiară. Un singur individ obraznic este de ajuns, ca mulți străini, cari au dealmintrea simpatie pentru națiunea noastră, să fie cprinși de greață față cu noi.

Farkashazy Zsigmond: Veđi, așa vorbesc Maghiarii!

Vlad Aurel: Așa vorbește un maghiar veritabil, der d-vostre nu sunteți veritabili! (Măscare, Sgomot.)

Markos Gyula: Ia spune alt-ceva! Spune, de ce i-a părăsit S. Paul pe Valahy?

Hodzsa Milan: Széchenyi nu e coaliționist! N'ar trecere!

Al. Vaida: Așa a vorbit Stef. Széchenyi. Și de, decât generația trecută și cea de acum ar fi ascultat de Széchenyi, ași ar fi alte împrejurări în patria asta și noi, naționalități, nu ar trebui să răbdăm și să suferim atăta. Așa cred, că nu va mai trebui să dovedesc înaintea dietei, că e numai o utopie că s'ar pute maghiarisa partea cea mai mare a țării.

Sümeği Vilmos: Partea cea mai mare și așa e maghiară.

Al. Vaida: Căci decât într'o mie de ani n'a fost posibil pe cale frică, cum s'ar pute să fie posibilă acum a sila? Multe de toate se pot, der ca cineva să stîrpească cu forța din mine credința, convingerile și simțirea națională, asta nu se poate.

Somogyi Aladar: Nicî nu vrea nimeni! Cine o vrea?

Al. Vaida: Acum Țara toți, că numai Banffy o vrea. Vă jenéază lucrul acăsta. De aceea în fața străinătății îl tăgăduiți. Der are Banffy un cal de bătaie, pe care adeseori a călărit, pe când era liberal și partidul 48-ist l'a atacat și l'a și răsturnat. Când i-s'au sleit tromfurile, a jucat cartea cea mai tare, ca să vă convingă și acăsta a sunat și Vienei, spuind acăcă că interesul dinastiei cere ca acăcă țară să fie maghiarizată.

Okolicsanyi: Așa e!

Al. Vaida: Ar fi frumos, der este un glas de Sirenă. Se înțelege, că ar fi foarte comod pentru dinastie decât din Boemia până la Adria totă suflarea ar fi maghiară. Asta ar fi cea mai mare fericire pentru dinastie. Atunci n'ar fi în așa dîsa situație de Zwickmühle, că trebuie să-i foloséscă pe unii contra altora. Ar fi o situație foarte frumoasă și bună. Ce frumos ar fi, ce vis splendid, decât o dinastie națională ar domni peste o națiune unitară, decât în patria acăsta n'ar fi nici pomenire de alt popor, de altă naționalitate, de alte aspirațiuni, de altă limbă, decât de limba maghiară. Atunci și Maghiarilor le-ar merge mai bine, dinastia s'ar contopi cu ei și ar fi cel puțin o dinastie și putere

ca în mica Românie și Serbie. De altă parte situația dinastiei ar fi ușoară, că n'ar trebui să-și bată capul cu atâtea popore. Dér On. Cameră, deorece acesta e o idee fixă, un vis, interesul acesta dinastic stă pe picior foarte slab. (*Miscare.*) Interesul dinastiei e cu totul altul și mă mir, că Banffy încă nu vede ceea-ce v'ed deja mulți Maghiari, nu vede adecă că dela d-vostre se pretinde tot, ce se cuvine pentru susținerea poziției de putere mare, d-vostre votați tot, dér dela bătrânul Tisza încôce ce căpătați? Nu concesiuni naționale, ci mână liberă înăuntru; așa adecă se numesc de pildă aceea, că pe noi ne predau cu totul cu piele și per cu tot, séu mai bine d'is, nu ne iau și pielea, numai p'urul ni-l pot tunde, vorba ceea 's'el tocî în cap, însă nu tare (*miscare.*) Pofțiți numai a vé uita bine la fapt și-l veți vedé.

Onor. Cameră! D'écă rassa maghiară va avé putere de asimilare, ôre într'o mie de ani n'ar fi asimilat altceva decât pe intelectualii națiunei noastre? Cât de puțină putere de asimilare are, dovedesce faptul că nici pe Evrei nu i-a putut asimila. (*Sgomot, exclamări în stânga: Evreii nu sunt naționalitate!*) E natural că nu-i p'ote asimila, căci se p'ote, ca poporul maghiar ca rasă are asemenea însușiri de rasă, dér d-vostre, reprezentanții clasei privilegiate, nu aveți putere de asimilare. Căci d-vostre, când cineva ar începe să se simtă bine, ca ungar nou, când Jidanul ar dice că s'a făcut Maghiar neaoș și când Sêrbul, Românul, Slovacul ar dice: cât de bine mă simt în această nouă societate, atunci d-vostre i-ați pune îndată sub nas că e Jidan puturos, Sêrb puturos, Valach puturos (*ilaritate.*)

Așa nu se p'ote face politică de asimilare. P'ote d'écă se vor elibera cele milioane de popor din sinul Maghiarimei, atunci p'ote veți pute exercita asimilare. Sunt cazuri excepționale, le cunosc și eu nu trebuie să mi-le spună altul, cum d. e. că aici e d-l prim-ministru, care e șvab, de origine germană, dér e cu toate astea maghiarisat.

Somogyi: Iar d-ta estî de origine maghiară, dér ești valahisat!

Al. Vaida: Se întemplă, că pe cale de asimilare frîscă se contopesc și persoane geniale, ca d-l prim-ministru Wekerle. Dér cum e această asimilație onor. Cameră? Această e o operă numai pe jumătate, și e extremul pe care-l p'ote ajunge ungarimea. Căci e posibil, că pe d-l prim-ministru Wekerle l'a asimilat ca limbă și sentiment, dér trag la îndoială, că n'ar vorbi două limbi, și cred că scie foarte bine nemțesce.

O voce (la mijloc): Numai cu două fețe se nu fie!

Al. Vaida: Ca ministru president trebuie să fie așa! (*Ilaritate pe băncile naționaliste.*) Dar ce ați ajuns cu o asemenea personalitate? Aceea că l'ați asimilat dér nu l'ați absorbit. Priviți-l numai, are în treg tipul antropologic și calitățile rasei germane. E cu totul altceva absorbirea de cât asimilarea. D'écă pe noi ne asimilați și nu ne absorbiți, creați în acest parlament o situație ca în Irlanda și acesta ar fi cel mai mare succes ce l'ați pute ajunge. Acolo sunt Irlandezii și Velsii. Au trecut peste aceste popore veacuri slabe și pline de suferințe și s'au asimilat dér nu s'au absorbit. Și eti ađi, când au uitat limba lor națională, a reinviat în ei con-

știința națională, și din cărțile lor vechi bisericesci au restabilit éráși vechia lor limbă, o învață în școlă și începe a se nasce noua literatură irlandeză și velsă.

Acestea sunt exemplele cele mai elocante, ce putere are instinctul național. Acesta nu pierce nici-odată, trăiesce mai departe inconștient în suflet, până ce se redestéptă odată la conștiință, și apoi își face drum, căci instinctul național e mai puternic chiar decât instinctul de viață. Fie-care individ simte în inima lui, că d'écă își părăsesce existența națională și trebuie să mearse marele corp național, ceea ce e o pagubă mai mare, ca d'écă s'ar nimici existența lui individuală fiziologică. (*Așa e! pe băncile naționalistilor.*) Și d'écă acest suflet p'etrunde inimile milionelor, d'écă acest instinct se destéptă la conștiință, nu există putere pe lume, care ar puté-o învinge. (*Aprobări vii pe băncile naționalistilor.*)

Onor. cameră! Noi avem măestrii cei mai escelenți pe terenul șovinismului național — căci noi suntem șoviniști naționali — aceștia sunt Ungurii. Unde pe rotogolul pământului s'ar puté găsi măestri mai buni în șovinism, ca Maghiarii?

O voce (în stânga) Nemții!

Al. Vaida: Nemții sunt cu totul altfel, ei cuceresc cu propria lor putere, nu cu forța. D-vostre însă ne-ați crescut pe noi șoviniști în alt chip. D'écă imi duc copilul la școlă, deja în prima și el își aude dela colegii săi că e valah — și eu am pățit-o...

Somogyi Aladar: De aceea te-ai făcut valah!

Președ: Rog pe d. deputat Somogyi să se conturbe pe vorbitor.

Al. Vaida: În ziua următoare, d'écă acel învățător observă, că e copilul meu, care ca toți copiii, face și el strengării, când îl ia pentru acesta de urechi séu de p'ăr, îi dice: *Nicolaj*, așa-déră începe să-i dică în batjocură pe nume, începe să-i dică valah, să-l despretuiescă...

Farkasházi Zsidmond: Réu face.

Eber: Nici nu se cuvine! Intr'adevăr e foarte necuviincios!

Al Vaida ...și în acel copil destéptă astfel de sentimente, pe cari le caracterizează așa de bine marele Széchenyi Istvan — și acestea îi rămân în inimă până la mórte!

Se p'ote, că eu, ca politician serios (*ilaritate*) aș trece peste el. Nu reflectez ca d-vostre să-l recunosceti, eu imi dau sémă numai de propriul meu sentiment. Privind lucrul ca politician serios, nu există în inima mea scârbă séu ură față de nici o naționalitate și e natural, să recunosc, că noi avem nevoie de înțelegere. Dér d'écă mă întelnesc cu un maghiar, cu care intru în discuție și ne înțelegem, și adôrme în inima mea amintirea trecutului acea amintire din copilărie, atunci vine un altul, și aud numai cum șoptesce: valah! Atunci mi-se redestéptă sentimentul vechi.

Așa creșteți d-vostre tineretul nostru, așa faceți d-vostre șoviniști din Români, Slovaci, Nemți și Sêrbi. Școlă dvostre, învățătorii d-vostre sunt agitatori, și ce aceștia n'au terminat, continuă școlă mai înaltă, universitatea, vine apoi viața, unde omul vede și simte la fie-care pas, că de ôre-ce e naționalist trebuie să-și înăbușe și sentimentele cele mai îndreptățite

căci e prea slab ca să și-le p'otă lua cu puterea, deși legea îi dă dreptul la acesta.

Nagy: Nu-i așa.

Al. Vaida: Priviți la Sași. Ii vedem în toate partidele guvernamentale. (*Ilaritate*) Intre ei sunt foarte puțin șoviniști naționali. De ce? Fiind-că ei sunt într'o situație atât de privilegiată, în cât își pot face educația în gimnasiile proprii, apoi se duc proforma la universitățile unguresci, séu se duc în Germania să importeze cultură europeană. Acestora din urmă, nu li-se dă ocaziune a intra în astfel de contact (cu Maghiarii), nici nu pot experia șovinismul unguresc și așa aceste școli nici nu fac din ei șoviniști cum sunt Românii. Nu fiind-că n'ar fi șoviniști, căci și între ei sunt de aceștia, dér sunt pentru-că au umblat în gimnasiile unguresci séu au terminat școlii unguresci.

Avem noi Românii un gimnaziu, pe care ați voi să ni-l luați, cum ați luat pe al Slovacilor. Luați-l, d'écă puteți, d'écă aveți puterea pentru acesta, d'écă e posibil, dér să nu credeți că prin acesta veți face vr'o trebă mai mare, căci în urma acesta va crește încă și mai mult șovinismul românesc. Șoviniști slabi, on. cameră, ies din gimnaziile românesci. Aceștia sunt numai șoviniști teoretici. Relele, pe cari le-am înșirat aici, ei le cunosc numai din auzite și dic că p'ote nici nu stau lucrurile tocmai așa, de aceea vorbiți așa, fiind-că ați avut neplăceri cu vre-un profesor ungar, séu v'ați certat cu vr'un băiat dintr'un ținut maghiar. Ei nu cunosc pe Maghiari decât numai din auzite și de aceea vor mânia pentru vecie numai politicianii români sarbeți, șoviniști sarbeți, fiind-că lucră numai din teorie și fiind-că le e rușine, că nu sunt și ei Români radicali ca ceilalți. Se întâmplă însă, că tinerii dela gimnaziul din Brașov séu Blășiș ajung la universitatea din Clușiș séu Budapesta, acolo apoi își găsesc măiestrul în șovinism. Se găsesc un profesor universitar care-i scutură zdravăn...

Nagy: E rușine să vorbesc asemenea lucruri, acesta e minciună.

Președintele: Rog pe d-l deputat Nagy György, să nu mai conturbe pe orator, alt-fel voi fi nevoit să aplic față de d-lui regulamentul camerei.

Al. Vaida: Pofțiți și desmințiți d'écă e minciună.

Nagy: Și eu am examinat în școlii românesci! (*Sgomot.*)

Președintele: Pe d-l deputat Nagy György îl fac și pentru a doua ôră atent să aibă bunătate a asculta pe orator în liniște.

Al. Vaida: Au fost cazuri, că tinerii eșiți din institutele din Blășiș ori Brașov s'au dus la universitatea din Viena și reintorcându-se acasă nici idee nu aveau despre șovinismul român; numai de când tinerii noștri urmăză la universitățile unguresci, din acestea și din gimnasiile unguresci ies șoviniștii români.

Am d'is, că Maghiarii n'au facultatea asimilării. Dela 1867—1900 Maghiarii au câștigat 261 localități din țeră și au perdut 456. Perderea e dér de 195 comune. Acesta însemneză, d'écă studiem lucrurile mai de-aprópe, că Românii și Slovacii au cucerit aproximativ 100, Nemții 52 ér restul Sîrbii și celelalte naționalități.

Aceste date statistice sunt destulă dovadă, că nația maghiară n'are darul de

a contopi. Avem, onorată cameră, exemplul capitalei Budapesta. În Budapesta sunt încă și ađi 62.000 de indiviđi cari nu sciu nici acum unguresce, acesta pe baza datelor statistice ale lui Bekscics Gusztav. (*Sgomot în stânga.*) Și d'écă mă plimb prin Budapesta și mă uit împrejur, nici nu mai amintesc de firmele nemțesci, deorece jidanii sunt Maghiari, cel puțin eu îi priivesc așa, deorece și ei se consideră Maghiari...

O voce: Esistă jidanii valahi.

Al. Vaida: Nu esistă. (*Sgomot necontenit.*)

Președintele (sună). Liniște d-lor!

Al. Vaida: D'écă ies la preumblare, pretutendeni aud pe acest soi de unguri vorbind nemțesce, în capitala țerei. D'écă deschid ferestra în hotel — ca să scap de muzica țigănescă (*Ilaritate și exclamări: Unde stai?*) și ca să mă pot gândi puțin — aud în casa de peste drum accentele imnului Gotterhalte. (*Sgomot. Exclamări: Unde?*) Și acestea se petrec în Budapesta. Când așa déră capitala țerei e departe de a se maghiarisa, atunci cum credeți d-vostre că veți putea maghiarisa comitatul Făgărașului și al Arvei. (*Sgomot.*)

D'écă ungarimea ar avea alte calități, cum e d. e. superioritatea social-culturală, economică, atunci s'ar putea aștepta să deie rezultat această politică. Dér Maghiarii nu au superioritatea culturală (*Sgomot și desaprobări.*) Voiți putea dovedi acesta și prin literatura maghiară. Noi Românii avem o literatură, care p'ote rivalisa cu cea maghiară (*Sgomot și desaprobări. Exclamări: Mereu ne insultă!*) Pe toate terenurile literare stăm la un nivel, cu care Ungurii s'ar putea lăuda. (*Desaprobări și exclamări: Dar Arany, Petöfi!*)

Președintele: Fiți buni și vă rețineți dela intreruperi! (*Sgomot.*)

Nagy: Acesta e un *raptus* de grandomanie. (*Sgomot.*)

Președintele (sună): Ér pe d-l deputat Nagy György îl chem la ordine pentru această intrerupere (*Sgomot.*)

(Va urma.)

Disidența koșuștilor din Tergu-Mureșului. Dep. *Sebess Dénes* din T.-Mureșului care în diferite rânduri s'a ocupat în discursuri și scrieri cu chestia românescă în sens șovinist — a fost numit d'ilele aceste membru la curtea de apel (jude de tablă) și va fi detașat în ministeriul de justiție, ca șef al secției din nou înființate ardelene. El va avé misiunea de a conduce »regularea« proprietăților fonciare rectificarea cârților funduare etc. în Ardeal. Este știut, că Ungurii se jăluiesc că pierd mereu teren în Ardeal și că Românii acaparéză din ce în ce mai multe proprietăți. Ținta noii secții din ministeriul de justiție va fi, să conjure acest nou pericol. Cum și ce va lucra d-l Sebess, îl vom vedea. Deocamdată e vorba, că mandatul séu devenind vacant, s'a deschis concurența la T. Mureșului.

În adunarea partidului 48-ist ținută Duminecă, comitetul a propus pe *Szakacs Péter*, secretarul camerei de comerț. Președintele n'a apucat însă bine să pronunțe

FOILETONUL GAZ. TRANS.

Răspłata.

De Maurice Level.

— Miserabile! Miserabile!

Un bărbat se ridicase cu o privire sêlbatică și trânti scaunul cu o lovitură de picior. Se vedea cum se ridică un braț și apoi éráși se lăsă jos... un corp cădú peste masă, se propti de fața de masă, trăgând după el cristalele și sticlele. Pe fața albă a mesei se întinse de-odată o baltă roșie și în sala iluminată urmă după sgomotul risetelor și a pocniturilor dopurilor de șampanie, o tăcere profundă — o tăcere de gróză și oróre, care era intreruptă numai de plescăitul ușor al sângelui, care curgea încet din gâtul celui asasinat, pe parchet.

De-odată femeile începură să țipe, ele se repeđiră îngrozite la ușă, pe când altele se alipiră la cavalerii lor și urlau cu o voce de nebune.

— Ajutor!... Asasinule!... Nu fugi!

Corpul, care se afla pe masă, mai tresări odată, membrele lui amórțiră și el cădú cu un sgomot surd.

Un chelner cu fața rasă, și óspeții cuprinși de gróză se repeđiră asupra asasinului.

Acesta sta palid ca mórtea cu buzele tremurânde, nemișcat și ținea încă în degetele sale încleștate cuțitul cu mânerul de argint, de care se servise la masă, fără a rostii o vorbă; el aruncă o privire vagă împrejur cu ochii săi înholbați, asupra victimei, care zăcea la piciorle sale. El fú arestat, fără a opune nici o rezistență. Iși ridică mecanicesce gulerul fracului, urmă pe gardist, și fără a-și întorce mâcar capul, coborî scara care da în stradă.

Când fú în fața comisariului, fără a mai aștepta ca să fie întrebat, dădú repede si nervos informațiunile necesare asupra identității, ca și când s'ar fi grăbit să scape de aceste formalități și să vină la istorisirea crimei sale.

Mă numesc Henri Dantheil, am vârsta de 50 ani și sunt bancher. În ceea ce pri-vesce celelalte comunicări asupra persoanei

mele, asupra vieții pe care o duc, asupra averii, a relațiunilor mele, orî-ce locuitor din strada în care stau, v' p'ote da amănunte. Aceea ce trebuie să scii în primul rând este motivul pentru ce am asasinat. Cu totă crima cea grea pe care am săvêșit-o, declar dela început, că nu regret nimic, și că a-și săvêși încă odată această faptă, d'écă s'ar mai puté încă odată săvêși. Așa-déră ascultă-mé:

Am pierdut pe soția mea acum 15 ani. Pe patul ei de mórte mi-a lăsat o copilă în vârstă de 5 ani, care era unica mea bucurie, unicul motiv de a trăi. Orî-ce ôră liberă o consacram ei. Deși am devenit vêdov la o vârstă, în care m'aș fi putut foarte bine căsători pentru a doua ôră, am rémas totuși singur, pentru ca fetița mea să nu sufere nimic. Aceste țile spun nu dór, ca să te mișc, despre acesta poți să fi convins. Ți-o spun, fiind-că trebuie să scii mai înainte de toate, ce rol a jucat în viața mea această fetiță și ce loc i-am dat în existența mea.

Acum un an fiica mea se îmbolnăvi. Îndată cređui, că regăsesc la ea simpto-

mele bólei, care a curmat firul vieții mamei ei. În cursul acestui an am cutreerat Europa, urmărind caprițiosul sóre. Când sosi iarna medicii mi-au declarat, că ar fi neapérat necesar, ca să o las să se reîntorcă la Riviera. Nu puteam rămâne atâta vreme departe de Paris, căci afacerile mele amenințau a da înapoi; mă hotărîi așa-déră de a sta în Paris și pe ea să o trimit cu o damă de companie la sudul Franței. În fie-care și primeam scrieri dela ea. Starea ei, astfel mi-se scria, se îmbunătățea vêđend cu ochii, și că vindecarea avea să urmeze în curând. Și în fine dispăru visul urât, care mă chinase atâta vreme.

Ađi diminéța pentru prima ôră dela plecarea ficei mele, n'am găsit la postă nici o scrisóre dela fiica mea. Mai întâi fui neliniștit, dér după aceea mă gândi, că în scrisóre din urmă aceea despre o excursiune proiectată; imi d'iceam, că n'a avut timp, decî așteptai ziua de mâne fără nici o témă.

Imi resolvai afacerile și pela ora 7 séra voiam să părăsesc biuroul, când mi-se anunță o visită.

acost nume, când a isbucnit o gălăgie terribilă. Unii dintre koșutiști strigau, că nu le trebuie francmasoni, din care cauză ei vor să pună candidatura lui Fenyvesi So-ma. Ei au părăsit localul și au mers la un alt hotel, unde s'au constituit, alegându-și un birou și un comitet de 100 membrii.

Luptă electorală în Budapesta. Carol Eötvös, matador independist, și-a pus acum candidatura într'un cartier al Budapestei ca opozițional. El își păstrează principiile independiste, dăr nu e de acord cu politica guvernului actual. Eötvös și-a desfășurat Duminecă programul ocupându-se între altele și de chestia votului universal, pe care l'a combătut mai înainte, dăr acum — dăre el — socialiștii l'au convins, că erupțiile lui sunt neîntemeiate.

Printre spriginitorii lui Eötvös se află Vassonyi, Olay și baronul Kaas. In urma acordului cu socialiștii, nici aceștia nu-l vor combate, ér jidovii sunt cu trup și suflet pentru Eötvös, dăr el a fost vesitul apărător al jidovilor în procesul dela Tisza-Eszlar.

Contra-candidatul lui Eötvös este Barabás Béla, care tot Duminecă și-a desfășurat programul. El a promis în discursul său, că va sprijini acțiunea îndreptată spre ameliorarea sorții ampoliaților dela căile ferate și poștă.

SCIRILE DILEI.

— 24 Iulie n.

D-l Vasile Diamandi, inimosul profesor macedo-român, care în Octomvrie anul trecut, când a mers la Paris, s'a oprit la Brașov și vizitându-ne, ni-a comunicat multe lucruri interesante despre sorțea fraților noștri din imperiul otoman, întorcându-se în România ne-a vizitat astăzi la Redacție. D-l Vasile Diamandi a obținut la Paris diploma dela școala comercială Figier și tot-odată a ținut mai multe conferințe asupra chestiei macedo-române. D-l Diamandi cunoște toate detaliile afacerii Stiliidi, pe care nisce agenți îndrăzneți și infamii l'au captat și l'au despoiat de avere în favorul agitației meschine, pe care Grecii o numesc »chestia lor națională«. — Zelosul naționalist macedo-român ni-a pus la dispoziție o interesantă broșură scrisă de densusul în limba franceză, care poartă titlul:

»Renseignements statistiques sur la population roumaine de la péninsule des Balkans par Vasile Diamandi, membre de la société géographique de Bucarest, professeur à l'école de commerce roumaine de Salonique«.

Broșura s'a tipărit la Eduard Cornély & Cie Editeurs, 101 rue de Vaugirard. Are 29 pagini. Arată că numărul populației române în Balcani este de 1.180,970.

Asupra broșurei vom mai reveni.

Meetingul anti-grecesc din Ploesti. Duminecă după amiazi, s'a ținut la Ploesti,

Era un client, cu care mă aflasem înainte în legătură destul de strînse. Într'o bună zi fu ruinat la o derută, emigrase îndată și de atunci l'am vădut foarte rar. Acest bărbat era Jumieges, acela pe care l'am omorât.

În cursul conversației, el mi-a spus că vine dela Nizza.

— Dela Nizza? îl întrebai eu. Fiica mea este acolo deja dela începutul iernii.

— Sciu, deja am trecut pe lângă ea.

— Ai vădut'o? Ai vorbit cu ea? Cum îi merge. De ađi dimineță sunt cam neliniștit, n'am nici o scire dela ea.

— Dumneadeule, răspuse el, nu mi-am permis ca să vorbesc cu ea, dăr atât îți pot spune, că arată bine, un chip remarcabil, căci nu aveam nici o presimțire, că ea se află acolo, ca să-și caute de să-nătate.

Îți poți închipui, cât de vesel eram. Aceste vorbe mă liniștiră. Luarăm masa în restaurant, ér după aceea el mă duse într'un cafe-chantant și apoi pe la miezul nopții mă tiri într'un local elegant, unde venea lume bonvivantă.

(Va urma.)

în localul liceului vechi, o întrunire de protestare în potriua Grecilor, organizată de studenții bucureșteni și ploesteni. Cu trenul de 5 s'era au sosit numeroși studenți bucureșteni, cari au fost primiți la gară de studenții ploesteni și un public numeros. Întrunirea a fost prezidată de studentul Diaconescu și s'a votat o rezoluțiune, în sensul căreia să se începă în întregă România boicotarea Grecilor. După sfârșirea întrunirii s'a format un cortegiu impunător, care a parcurs stradele orașului în sunetul imnului național. Mai multe firme grecesci au fost huldite. Apoi manifestanții s'au împrăsciat în liniște.

Chemarea sub arme a rezerviștilor honveđimeii. Contrar scirilor lansate până acuma, ministrul pentru apărarea țării a dat ordin telegrafic, ca rezerviștii honveđimeii să fie chemați sub arme pe timp de 35 zile începând cu ziua de 21 n. l. c. Fiecare companie va primi 160 rezerviști, cari vor sta sub comanda apröpe exclusivă a ofițerilor în rezervă, deöre-ce ofițerii activi sunt ocupați cu instrucțiunea recruților.

În Satul nou de sus de lângă Baia-mare s'a înființat o reuniune de consum, care se va deschide la 29 Iulie st. n. Cu această ocaziune tinerimea academică din acea împrejurime va da în numita și o petrecere împreună cu concert. Venitul este destinat pentru acoperirea cheltuelilor de înființare a reuniunii. Programul serbărilor este așa: La örele 10 liturghie, la 11½ binecuvântarea localului și cuvântare ocazională. La 1 p. m. prând comun. La 2½ petrecere populară. La 6 concert. La 7½ dans. În 30 Iulie excursiune pe muntele Igniș. Patronul petrecerei: Dr. Cornel Breban. Comitetul: Iosif Stan, președinte, M. Lupan, Emil Câmpianu și Nicolae Ciolte și alți 10 membri din sinul tinerimei academice.

Preoții catolici din decanatul Stomfa, comitatul Trencsen, după cum i-se comunică oficiosului »M. T. T.« au adresat o petiție primatului Vaszary, cu rugămintea, să caterisească pe părintele Iuriga, deputat, și să-l excomunică, pe motiv că »agitațiile panslaviste« la cari ia parte sunt incompatibile cu vocațiunea preoțească.

Seracă vocațiune! Multe alte lucruri n'or fi compatibile cu tine și se tolerază... pe când lupta loială și patriotică pentru drepturile poporului este invocată de nisce hăbăuci inconșcii drept motiv de caterisire!...

Noul fișpan al Făgărașului. În urma demisionării fișpanului Guido v. Baussnern se crede că în locul acestuia va fi numit deputatul Kallay Tamás.

Teatru român în Sibiu. »T. R.« este informat, că artistul Zaharie Bărsan va da împreună cu un grup de artiști și diletanți două mari reprezentații în sala Casei Naționale. Prima reprezentație va fi Sămbătă în 28 Iulie cu piesele »O noapte de Octomvrie« de A. de Musset și »Slugă la doi stăpâni« comedie de Goldoni, ér a doua Duminecă 29 Iulie cu piesele »Frații« — dramă de H. Bang și »Furtuna Casnică« de Paul Ferien.

Aventura unui preot reformat. Deputatul Iosif Irsay, până acum preot reformat în Cluj, a fost amovat dălele aceste din postul său de preot. Irsay întreținuse înainte cu 3 ani legături de dragoste cu soția unui ofițer, mutat la Serajevo, și s'a folosit de aceste relațiuni — după cum se dăce în acuză — pentru a extorca femeii isterice suma de 3000 cor.

Uneltiri greco-bulgare. Diarul »Țara« primesce dela corespondentul său din Craiova amănunte asupra uneltirilor unei asociațiuni greco-bulgare, care prin amenințări cu mörtea, încearcă să störcă însemnate sume de bani, mai cu semnă dela Români macedoneni. Mai mulți comercianți au primit adrese, prin cari erau condamnăți la mörte. Luni s'era poliția a arestat pe un individ Dumitru Fane, care pare a avea legături cu această asociație, ce luptă pentru »sfânta cauză greco-bulgară în Macedonia«. Cercetările poliției urmază. Se crede că asemenea asociații există și în alte orașe.

Înmulțirea școlilor rurale în România. În cursul viitorului an școlar se vor înființa 20 de școli rurale, în următoarele județe: 4 în jud. Dolj, 1 în Gorj, 2 în Mehedinți, 2 în Argeș, 3 în Muscel, 4 în Ilfov, 2 în Ialomița și 2 în Tulcea. 5 grădini de copii: 1 în Câmpina, 2 în Brăila, 1 în Constanța și 1 în Focșani și 10 școli mixte în diferite sate din țără.

Generalul Stössel osândit la mörte (?) Diarul »Nowoje Wremja« anunță, că comisiunea militară instituită pentru investigația capitulării Port-Arthur-ului a judecat

pe generalul Stössel la pierderea rangului și a ordinelor și la executare prin glonț.

Din Sinaia ni se comunică, că anul acesta este o aglomerație enormă de lume. Timpul fiind förte frumos, vizitatorii vin din ce în ce mai mulți.

Meeting socialist în Budapesta. Duminecă după amiazi socialiștii au ținut un meeting în Budapesta în dumbrava orașului. Aici erau ridicate șese tribune pentru oratori. Numărul participanților la acest meeting se urca la 8—9000 ömeni. Au vorbit Iacob Weltner, Garbai Sandor și alți matadori socialiști, arătând ca sub noua era se resfată tot sistemul cel vechiu. Weltner a criticat în cuvinte aspre mai ales pe contele Apponyi, care a susținut în parlament că civilizația întreagă se basază pe creștinism. Weltner vorbește despre închiziție. Atacă apoi pe ministrul de justiție pentru măsurile luate contra libertății presei și susține că greva secerătorilor a fost justificată. Oratorul avertisază guvernul că dacă nu va realiza votul universal, să se aștepte la revoluția muncitorilor.

Tot în sensul acesta au vorbit și ceilalți oratori. Comisarul i-a intrerupt în diferite rinduri, amenințând cu disolvarea.

Meetingul s'a terminat pe la örele 6 p. m. fără a fi votat vr'un proiect de rezoluție, deörece asemenea rezoluții există de mai înainte și socialiștii le susțin și acuma.

Din Macedonia.

Din Băiasa (Epir) vine scirea, că o bandă de antariți ducându-se pe la ferăstraiele Românilor din împrejurimile comunei a omorât 4 din ei pentru singurul motiv că erau Români și vorbeau între ei românește.

— »Românului dela Pind« i-se scrie din Bitolia, că comitetul grecesc de acolo a adus de prin orașele și satele grecesci câte-va deți de teroriști cu intenție de a comite crime și atentate în contra Românilor. Acesta pentru a nu expune pe teroriștii lor din Bitolia. Poliția a luat cunoștință de sosirea acestor indiviđi suspecți, însă deöre-ce o bună parte din poliție este în serviciul Grecilor, dela cari primesc lefuri, sunt slabe speranțe, că se vor lua măsuri serioase în contra acestor criminali. În tot cazul primejdia a crescut pentru Români din Bitolia.

— Din Nevesca (Vilaetul Monastir) se scrie, că s'a cumpărat deja o casă mare, frumoasă și situată în centrul comunei pentru a fi transformată în capelă românească. Peste mai puțin de o lună această capelă va fi și deschisă.

— Din Magarova se anunță, că de mai multă vreme se ascunde acolo șeful antariților, Macri, originar din Creta. Cercetările nu l'au putut descoperi. Români din Magarova sunt förte îngrijorați de prezența în comuna lor a acestui șef criminal.

ULTIME SCIRI.

Viena, 23 Iulie. Contele Goluchowski, ministrul afacerilor străine al Ungariei, a plecat în concediu în Franța.

Deva, 24 Iulie. Trecând termenul pus de direcție lucrătorilor greviști dela minele de aur, direcția minelor a invitat pe lucrători să părăsască serviciul. Lucrul a încetat până la angajarea de noi muncitori. Greviștii cer sporirea salariilor, micșorarea dălei de lucru și încetarea cercetărilor cu razele Roentgen. Deörece lucrătorii sustrăgeau aur în mine, ei erau esaminați cu razele Roentgen la părăsirea serviciului.

Londra, 24 Iulie. Diarul »Standard« află din Petersburg, că în noptea de Sămbătă spre Duminecă firul telegrafic cu Berlinul a fost pus, din ordin superior, timp de mai multe öre, la dispoziția ambasadorului german și un lung schimb de telegrame

cifrate între Țară și împăratul Wilhelm a avut loc. Cu tóte acestea »Neue Allgemeine Zeitung« desminte și astăzi öri-ce amestec al Germaniei în afacerile interne ale Rusiei.

Paris, 24 Iulie. Afară de diarele clericale »Gaulois« și »Eclair«, cari aduc laude Țarului, tóta presa franceză condamnă disolvarea Dumei, unele taxând faptul ca o nebunie internă, celelalte drept o crimă. Jaures în »Humanité« califică pe Țară cu epitetul de miserabil și spune că disolvarea Dumei e merită a servi interesele monarhiei corupte cu prețul vieții a miliöne de ömeni.

Petersburg, 24 Iulie. Congresul partidelor revoluționare a hotărit convocarea Adunării naționale constituante, pe baza votării secrete, directe și fără deosebire de naționalitate. Consiliul muncitorilor din Moscva a hotărit proclamarea grevei generale.

Petersburg, 24 Iulie. În oraș se află consemnate actualmente 40 regimente de infanterie, tóta cavaleria de gardă, precum și divizia a 2-a cu patru baterii de artilerie. Tóte gările sunt ocupate de trupe.

Petersburg, 24 Iulie. O nouă organizare a fost creată pentru paza Țarului. Peterhoful și Oranienburgul sunt păzite din tóte părțile. Garda principală e în legătură directă cu Trepow. Apoi s'a format un corp de informatori și un corp gata de luptă. Independent de aceste trupe mai e și un corp civil de agenți secreți în număr de 240 de ömeni din cari 26 pentru paza lui Trepow. În fiecare dimineță și s'era parola și biletele de liberă trecere sunt schimbate.

Petersburg, 24 Iulie. Stolipin, actualul prim-ministru, într'o convorbire c'un diarist, a declarat, că noul guvern e numai un cabinet interimar. Măsurile guvernului nu au caracter reacționar. La întrebarea decă nu se teme de turburări, primul ministru a răspuns: Mie mi s'a spus că tóte străđile, cari duc la Dumă, vor fi acoperite de cadavre decă noi vom disolva Duma. Éta că am disolvat-o. Spuneți domnule, câte cadavre ați vădut când ați parcurs străđile acestea? Așa e că nici unul? Astăzi va apăre manifestul Țarului către popor, în care repetă țeranilor că va implini tóte cererile lor drepte, decă nu vor turbura liniștea.

Petersburg, 24 Iulie. Membrii Dumei au plecat imediat după disolvare în orașul finlandez Wiborg, unde au hotărit să se constituie într'o adunare națională spre a detrona pe Țară. Deputații pregătesc acum un manifest către popor.

Berlin, 24 Iulie. Bursa de aici e în mare fierbere. Rentele ruse au cădut în mod extraordinar. Băncile și casele private sufer pagube însemnate.

Viena, 24 Iulie. Rentele ruse au suferit ađi o cădere förte mare. Dela 82.75 cât au fost în ultima săptămână au cădut ađi la 78.10.

Lemberg, 24 Iulie. Greva generală la căile ferate ruse a isbucnit deja.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischof,

stațiune de tren și poștă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamnt modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, söre, massage, electricisare gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

**Dela „Tipografia și Librăria,
A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri literare pentru popor.

„Carnetul Roșu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. Prețul cu posta —50 b.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de Ioan Popoa. Prețul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țăranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vreo 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtă datorului dare edate de Wilhelm Niemandz. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți câți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„Omul“, noțiunii din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană inv. Prețul 50 b. (5 b. porto).

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pășania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novela de Sienkiewicz: „Natură și viață“, „Sluga veche“ și „Ianco musicanul.“ Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Simu Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Poesii de R. V. Buticescu. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspîn și zimbire, poezii și prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Vięta după mörte, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesci și desertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Taina norocului sėu Povestea satului Nemerniceii de Tache Brănduș. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade populare de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de I. Dariu, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educașunii de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Dăianu. Un exemplar broșat costă 1 coronă (+ 5 b. porto).

Românii Seceleni. Causale decadenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Lilice dela Pind, poezii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“), de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cöle de note (musica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pöte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Iulie n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	113.35
Renta de coröne ung. 4%	95.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	84.95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	95.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	207.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	155.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	99.55
Renta de argint austr. 4 1/10	99.50
Renta de aur austr. 4%	117.85
Renta de coröne austr. 4%	99.65
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	89.60
Losuri din 1860	158.60
Acții de-ale Băncei ung. de credit 1889.—	
Acții de-ale Băncei austr. de credit	802.50
Acții de-ale Băncei austro-ung.	661.—
Napoleoniori	19.12
Mărci imperiale germane	117.32
London vista	240.12 1/2
Paris vista	95.47
Note italiene	95.46

Cursul pieței Brașov

Din 24 Iulie n. 1906.

Bancnote rom. Cump. 18.94	Vënd. 18.98
Argint român „ 18.80	„ 18.84
Napoleon d'öri. „ 19.06	„ 19.10
Galbeni „ 11.20	„ 11.40
Mărci germane „ 117.20	„ 117.30
Lire turcesci „ 21.50	„ 21.65
Scris. fonc. Albine 5% 101.—	„ 102.—
Ruble Rusesci „ 2.63	„ 2.58

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la turlungeria de pe parcul Rudolf la Eremias Nepoții.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de oficial la institutul de credit și economii „Sălăgiana“ în Jibou (Zsibó) se publică concurs, cu termen de 27 Iulie st. n. a. c.

Salariul anual începător va fi 1000 coröne.

Reflectanții au se documenteze, că au absolvat vre'o școlă comercială superiöră, eventual praxa de până acum, precum și cunoștința de limbă.

Postul e de a se ocupa îndată după alegere, ér' definitivarea se va întâmpla numai după serviciul de un an.

Jibou, (Zsibó) în 14 Iulie 1906.

DIRECȚIUNEA.

Unde se mănâncă bine și se béu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospătă dela cep în fie-care ți? ? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20. De o cercetare numerosă se rögă **C. R. GLIGORE CRISTEA,** conducătorul restaurantului.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face orî și când pe timp mai îndelungat sėu lunare.

AVIS!

Suberisul am onörea a face cunoscut On. public și în deosebî epitropilor bisericesci, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi) Strada Nėgră nr. 3 (3 Felsö-Villa-utoza 3)**

O fabrică de luminări de cėră curată și parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de cėră și parafină din Ardeal.

Și sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări în töte formatele, precum și aurite, ér' comanda le voi executa prompt și cu prețuri foarte convenabile.

74—90,1858.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame

a lui

N. P. Goldmann

Brașov, Tergul Inului (Palatul lui Cell) 31—33 și 28.

Fondată la 1892.

Fondată la 1892.

Bate orî și ce concurență în privința prețului asortimentului și gust.

! Confecțiunile mele se lucröză sub supravegherea mea, **modern**, ca după măsură, numai din lână curată indigena, și stofe veritabile englezesci. !

Tokio Pardesiuri pentru bărbați, potrivite pe corp din stofă englezescă cadrilată, cu pöla clopot, dela 15 coröne în sus.

Costum modern pentru bărbați, cadrilau, noutate, lucrat bine din Cheviot englezesc, orî Kamgarn dela 14 coröne în sus.

Costume moderne pentru copii, cadrilate, noutate, cu giletcă, cu un rënd sėu döuă de nasturi rock, zelinte pentru purtat. deschis. dela 9 c. în sus.

1000 costume de copii, dela 3—10 anî, din Catifea CORD lucie, sėu stropită, din stofă sėu Kamgarn, dela 6 coröne în sus.

Haveloc pentru bărbați, din pěr de Cămilă, dela 12 coröne în sus.

Pelerine bărbătesci, pentru turiști, del. 10 c. în sus

Pardesiuri negre pentru preoți, din postav Kamgarn sėu Cheviot, mare asortiment, d. 22 c. în sus.

PALETÖT (Raglan) pentru Dame, fason scurt din stofă bună englezescă, eela 12 cor. în sus.

Jachete moderne, pentru Dame, (la spate pe talie ajustate, cu fășii de postav luciu, d. 12 cor.

Jachete (Raglon) pentru copile, din stofă engleză dela 6 cor. în sus.

Pelerine pentru copile, dela 5 cor. în sus.

Mantale de Dame pentru praf, din Mohair sėu Kamgarn. dela 14 cor. în sus.

Cele mai nouă modele stau la dispoșiția Onor. public spre vedere.

27--0

Cu tötă stima: **N. P. GOLDMANN.**

Se primește un ucenic român la măcelăria lui Dumitru N. Căpățină din Strada Hirscher (sub podul Bătușilor) Brașov. 2—5.2475.

Nu numai a ceti, dertrebuie și probat renumitul medicinal **Săpun Steckenpferd** din lapte de crin a lui Bergmann & Co., în Dresden și Tetschen a/E. Săpun din lapte de crin a lui Bergmann (marca 2 mineri) pentru a obține un teint alb, fără pistru și o colöre fină a feței. Se află bucata cu 50 bani, la farmaciile: VICTOR ROTH la „Ursu“, FR. STENNER la „Leu“, JUL. HORNING la „Arap“, E. NEUSTÄDTES, „Schutzengel“ în Brașov. J. Jeckellus la „Speranță“, ED. KUGLER, și la drogueria TEUTSCH & TARTLER La farmacla W. LINGNER și la J. B. MISSELBACHER în Sighișöra.

Veritabilă numai sticlele ce portă numele „SICULIA“ **Apa minerală „SICULIA“** din Málnás este regina tuturor apelor minerale saline, din izvor artesc sfredelit prin straturile de stâncă. Vindecă imediat indispoșiția de stomac. Esciteză apetitul. Specialitate cu efect contra suferințelor cataralice ale gätlegiului, plămăni, stomacului, rinichi, bașic etc. Espertisele domnilor Profesori Karácsonyi, Kéty, Tauszk, Riegler numesc izvorul vindecător „SICULIA“ din Málnás ca cea mai bogată apă minerală, cu conținut natural de sare alcalică din continent. = Deposit engross = pentru Brașov și Păgăraș la **WILHELM DRESSNANDT în Brașov.** 9—15.2387.